

SEKSITAUDIT

Hiv Aids

Hiv-säätiö / Aids-tukikeskus

Vaihde – 0207 465 700 (ma - pe 9-16)

Neuvonta ja ajanvaraus – 0207 465 705 (ma - pe 10-15.30)

www.aidstukikeskus.fi

Hiv Aids
Hiv-säätiö / Aids-tukikeskus

SEKSUAALITERVEYS

Rakkaus, seksuaalisuus ja seksi kuuluvat ihmisen elämään. Seksuaaliterveys on tärkeä osa terveyttä ja elämän laatua.

Jokaisella on oikeus päättää omista ihmissuhteistaan ja seksuaalisuhteistaan. Oikeudet myös velvoittavat vastuulliseen ja kumppania kunnioittavaan käyttäytymiseen.

Seksuaalista hyväksikäyttöä on toiminta, jossa toinen henkilö pakottaa, taivuttaa tai lahjomalla suostuttaa toisen henkilön sukupuoliyhdyntään tai muuhun seksuaaliseen tekoon. Seksuaalinen hyväksikäyttö on rikos.

Jokaisella on myös oikeus seksuaalisen suuntautumisensa mukaiseen tyydyttävään seksuaalisuuteen ja sukupuolielämään.

TURVALLISTA SEKSIÄ

Seksistä nauttii enemmän, kun ei tarvitse pelätä suunnittelematonta raskautta tai seksitauteja.

Seksitaudit tarttuvat yhdynnässä ilman kondomia peniksen, emättimen tai peräaukon kautta. Suuseksissä tartunnan voi saada nieluun. Hiv ja hepatiitit voivat tarttua myös veren välityksellä, esimerkiksi yhteisiä huumeneuloja ja ruiskuja käyttämällä.

Kondomi on ainoa ehkäisyväline, joka oikein käytettynä estää sekä raskauden että seksitautien tarttumisen. Kynnet ja korut voivat rikkoa kondomin tai esimerkiksi väärä säilytystapa auringossa tai pakkasessa voi haurastuttaa kumia.

Turvallista seksiä on kaikki sellainen seksi, jossa verta, siemennestettä, esiliukastetta tai emätineritettä ei pääse kumppanin limakalvoille.

VIRUSTEN AIHEUTTAMIA SEKSITAUTEJA

Mikä tauti?	HPV (Kondylooma)	Herpes	Hiv
Milloin testiin?	Oireiden perusteella	Oireiden perusteella	3 kk:n kuluttua riskitilanteesta
Miten todetaan?	Kondylooma-syylien tunnistaminen, Papa-koe	Herpes-rakkuloiden tunnistaminen, viljelynäyte rakkulasta	Hiv-vasta-aineverikoe
Miten hoidetaan?	Virusten aiheuttamiin seksitauteihin ei ole parantavaa lääkitystä, mutta oireita voidaan lievittää ja hoitaa. Hiv-tartunnan etenemistä voidaan hidastaa lääkkeillä.		

BAKTEERIEN AIHEUTTAMIA SEKSITAUTEJA

Mikä tauti?	Klamydia	Tippuri	Kuppa
Milloin testiin?	n. 2 viikkoa riskitilanteesta	n. 2 viikkoa riskitilanteesta	n. 6 viikkoa riskitilanteesta
Miten todetaan?	Virtsanäyte	Viljelynäyte limakalvolta tai virtsanäyte	Verikoe
Miten hoidetaan?	Bakteerien aiheuttamat seksitaudit hoidetaan niihin tehoavilla antibiooteilla. Myös kumppanin hoitaminen ja jälkitarkastus on tärkeää. Hoitamattomina seksitaudit voivat aiheuttaa vakavia seurauksia, kuten lapsettomuutta.		

MISTÄ SITÄ TIETÄÄ...?

Seksitaudit voivat olla täysin oireettomia eivätkä ne näy päällepäin. Myös oireettomassa vaiheessa olevat taudit tarttuvat. Kumppani ei välttämättä tiedä itsekään saaneensa tartuntaa.

MENE TUTKIMUKSIIN AINA...

- ...jos sinulla on kivelyä virtsatessa tai virtsaamisvaikeuksia
- ...jos sinulla on epätavallista vuotoa virtsaputkesta tai emättimestä
- ...jos sinulla on kutinaa tai kivelyä sukupuolielinten alueella
- ...jos sinulla on alavatsakipuja ja/tai kuumetta
- ...jos sinulla on näppylöitä, rakkuloita tai haavaumia sukupuolielimissä

Seksitaudit on tärkeä tutkia ja hoitaa ajoissa. Tutkimuksiin kannattaa mennä, jos epäilee saaneensa seksitaudin, vaikka oireita ei olisi.

MINNE TUTKIMUKSIIN?

Tutkimuksiin voi hakeutua omalle terveysasemalle, sukupuolitautien poliklinikalle, opiskelija- tai työterveydenhuoltoon ja maksullisiin tutkimuksiin yksityislääkäriasemalle. Hiv-testiin voi mennä myös Aids-tukikeskuksen toimipisteisiin ja SPR:n Pluspisteisiin. Terveystenhoitohenkilöstöllä on vaitiolovelvollisuus, eikä sairaudesta kerrota ulkopuolisille.

Klamydian, hiv-infektion, tippurin ja kupan tutkimukset ja hoito ovat tartuntatautilain perusteella potilaalle maksuttomia julkisessa terveydenhuollossa. Kondylooman (HPV) ja herpesen hoidot on sen sijaan maksettava itse.

Seikkaile turvallisesti!

Seksitautien esiintyvyys vaihtelee maittain. Suojaamaton seksi matkoilla voi johtaa ikäviin tuliaisiin ja lähtemättömiin muistoihin. Valtaosa Suomen hiv-tartunnoista on saatu suojaamattoman seksin välityksellä.